

Escrit per Gisella Evangelisti, Paestum, Itàlia. La Independent
dijous, 24 d'octubre de 2013 15:20

"Sóc lliure, llavors existeixo". Amb aquest lema s'han reunit a Paestum, antiga ciutat de la Magna Grècia, del 4 al 6 d'octubre de 2013, 800 dones provinents de tota Itàlia. "La llibertat de poder escollir i desitjar és una pulsio irrenunciable, és una mirada sobre el món, que reivindica canvis: i justament el feminisme és aquesta brisa que ens transfereix, amb el desig, cap a altres llocs, altres realitats imaginàries".

Així es llegeix en el manifest de la Trobada, la segona que es reuneix a Paestum després del "Primumvivere" del 2012, on van participar-hi 1.000 dones reprenent un discurs començat gairebé quaranta anys enrere.

Ara, ¿de quina llibertat podem parlar quan la situació d'emergència econòmica en què vivim, amb precarització del treball, retallades als serveis essencials, incloent els centres antiviolència, reconduex enrere, a formes de dependència i xantatges a dones (i no només) que es creien superats? Per això, aquesta anomenada segona Trobada neix de la urgència de buscar i intercanviar alternatives, no només reactualitzant les pràctiques polítiques que històricament pertanyen al feminisme, sinó imaginant noves possibilitats.

Quines són les pràctiques feministes? Es pregunten les dones més joves, molt nombroses a Paestum, la majoria estudiants del Sud. "Cal partir de l'experiència personal, ja que allò personal és polític", es respon. Això va ser un descobriment de les feministes americanes, allà

Escrit per Gisella Evangelisti, Paestum, Itàlia. La Independent
dijous, 24 d'octubre de 2013 15:20

pels anys seixanta, una dècada clau en què van sortir al carrer els moviments pels drets civils. Unes cent dones (les New York Radical Women) van protestar al setembre del 68 contra l'elecció de miss Amèrica "triant" com Miss una ovella, i llençant sostenidors i maquillatge a les escombraries. L' "autoconsciència", el descobriment, juntes amb altres dones, de com una viu o és obligada a viure la condició femenina, va ser el punt de partida cap a la recerca de noves maneres de viure rols familiars i socials. També les modalitats de fer política van ser diferents a les polítiques tradicionals: les feministes anaven en grup, amb objectius immediats que intentaven aconseguir. Després del maig parisenc, la revolució semblava a la volta de la cantonada. Sense saber que la més important revolució del segle XX va ser justament la revolució feminista, segons l'historiador **Eric Hobsbawm**.

A Itàlia, amb l'explosió del moviment estudiantil del 68, unes dones que es van aferrar al seu rol d' "àngels del mimeògraf", mentre els homes feien assemblees interminables i verticalistes, van començar a reunir-se en grups en diverses ciutats, que encara que autònoms, es relacionaven a partir de la voluntat de fer canvis. La seva presència pública s'expressava en performances, mostres gràfiques, manifestacions, distribució de fulletons... El moviment feminista va aconseguir en els anys setanta importants canvis en la vida de totes les dones, com l'obertura de consultoris i guarderies públiques, el nou codi de família, i la llei sobre el divorci i la que despenalitzava l'avortament, (ambdues confirmades per referèndum). En el moviment hi havia dos ànimes, una , minoritària, que apostava per a què es reconegués el treball femení en la família assignant un salari, l'altra que apostava a diferents relacions en tots els àmbits. No es tractava llavors de simple emancipació, o d'assolir la paritat d'els escons polítics, per repetir pràctiques masculines de poder, sinó redefinir totes les relacions, la base de la diferència, a l'específic femení. Sense la importància del relacionar-se, també experiències públiques de participació democràtica institucionalitzades en els barris, poden i de fet van resultar ser buides, com havien previst les feministes. En els anys vuitanta i noranta el moviment feminista va semblar perdre protagonisme en l'escena pública, mentre seguien desenvolupant-se i ampliant-se experiències locals també en xarxes, com la Biblioteca delle Donne a Bolonya, la Llibreria delle Donne i l'Alliberament Università delle Donne a Milà, el centre filosòfic Diotima a Verona (amb **Luisa Muraro**) , els centres antiviolència en moltes ciutats, i els " cursos amb enfocament de gènere" començaven a aparèixer a les universitats.

A poc a poc sota el domini polític i mediàtic de **Berlusconi** la imatge de la dona es va anar despuntant de vestits i intel·ligència, mentre les dades de la violència masclista, violacions als parcs, i assassinats de dones es feien més preocupants. Fins que finalment un dia, el 14 de febrer del 2011, un milió de dones (amb homes i mainada) van sortir al carrer a 230 ciutats, sense haver estat convocades per cap partit, (al contrari deixant els seus líders sense protagonisme) , sota el lema "Es non ora, quando?", (si no ara, quan despertarem?) , demanant les dimissions del primer ministre. I que es recuperés la dignitat de les dones, amb treball i llibertat. Va ser una revolta cívica i feminista alhora.

A Paestum, s'han trobat dones que treballen quotidianament en grups, associacions o institucions, en temes com sexualitat, violència, salut de la dona, maternitat o no, nous drets, trata de dones, cura del món, reinvençió del treball i l'economia, relacions sense fronteres amb migrants i migrades i altres generacions: i aquests van ser justament els títols dels laboratoris de discussió.

Molt interessants les experiències de xarxes com Le Città vicine (Les ciutats veïnes), nascudes des de la història de "Cittá Felice" di Catania, de dones que valorant la bellesa de la seva ciutat s'oposen a una forma de modernització basada en el ciment, a Nàpols com a Milà o Florència. Hi ha moltes experiències per revitalitzar centres històrics, mercats, barris, espais mal usats (es tracta, com en les relacions personals, de " prendersi cura", "tenir cura d'allò social": algunes amb èxit, altres no. Després de tres anys de inútil lluita de desenes de milers de persones contra la nova gegantina base militar americana, "caiguda del cel" sense cap consulta popular a Vicenza, (una ciutat de 150 mil habitants a 50 km de Venècia) , un grup de dones, per sortir de la decepció, va fundar el grup "Femminile Plurale", per seguir reflexionant i actuant en la realitat social també amb homes. l'associació nacional "MaschilePlurale" ("Masculí Plural ") al seu torn promou la reflexió dels homes sobre les interaccions amb les dones. Una part de les feministes es mantenen desconfiades cap a les institucions, preferint fer política de manera Autònoma, mentre una altra dona rellevància a la necessitat de negociar, o estar presents en elles, per obtenir resultats concrets. Més suggeriments vénen de les xarxes de cooperatives socials, bancs ètics, microcrèdits etc. "En política, dues som moltes", algú diu recordant una frase de **Ebe Bonafini**, la fundadora de les Mares de Plaça de Maig, testimoni del que poden aconseguir les dones, aplicant amb tenacitat mètodes no violents de lluita.

La comunicació entre generacions és molt rica, i aquest ha estat un dels majors èxits de la Trobada: gairebé la meitat de les participants són joves. Un grup de 14 noies es declara en "Excitació permanent", ganes de ser, fer, realitzar. Com en els Fòrums Socials, no es pretén arribar a un document final unívoc, tot i que la recent llei encallada pel govern Letta contra la violència de gènere i el feminicidi, ha estat generalment criticada per endurir les penes dels assassins i per a no apostar prou per a la prevenció (o sigui més com un tema de seguretat que cultural), i tampoc hi va haver consens sobre l'abolició del reat de clandestinitat per a les persones immigrades.

No hi ha fórmules definitives, sinó el continu experimentar i intercanviar entre persones i realitats socials. Buscant solucions més enllà de les protestes. Amb un additiu especial: l'amor.

LIBERA ERGO SUM. El desafiament feminista al cor de la política a Paestum, Itàlia

Escrit per Gisella Evangelisti, Paestum, Itàlia. La Independent
dijous, 24 d'octubre de 2013 15:20

